

Notat om fremgangsmåde ved analyse af alvorlige voldshændelser i Psykiatri og Social.

Dato 16-05-2017

Lotte Koldtoft

Tel. +4540113023

Lotte.Koldtoft@ps.rm.dk

1-13-3-1-17

Baggrund for dette notat:

Psykiatri- og Social, arbejder nu og fremadrettet på, hvordan afdelinger og specialområder kan lykkes med at arbejde mere systematisk med at følge op på arbejdsulykker og alvorlige hændelser med vold, trusler og chikane – hændelser vurderet til den hårdeste belastningsgrad i VTC-systemet. Psykiatri- og socialledelsen lægger stor vægt på at opfølgning og analyser til læring og forebyggelse finder sted. I Model for Sikkerhed 2.0 fremgår desuden, at "alle voldsepisoder ifølge arbejdsmiljølovgivningen skal analyseres med henblik på læring og forebyggelse fremover. Læring der uddrages fra arbejdet med vold og trusler skal tænkes med ind i sikkerheds- og arbejdsmiljøarbejdet, således, at risikobetonede situationer forebygges".

Side 1

Med dette notat iværksættes en plan og metode for, hvordan afdelinger og områder skal arbejde systematisk med opfølgning på voldshændelser – særligt de alvorligste.

Der vil igennem en prøvehandling blive sat to tiltag i gang for at styrke systematikken i analyser af alvorlige voldshændelser:

- 1) Der er udarbejdet et udkast til et struktureret analyseredskab i form af en række spørgsmål, som knytter sig til forhold før, under og efter en voldshændelse vurderet til hård belastning (bilag 1 og 2).
- 2) Der vil på et udsnit af de alvorligste ulykker, med facilitering ved et centralt team fra PS-administrationen, blive lavet processer med dybdegående analyser inspireret af metoden bag kerneårsagsanalyser (bilag 3).

De første dybdegående analyser har fundet sted i psykiatrien i 1. kvartal 2017.

1. Endelig implementering:

Der er mange elementer i det nye tiltag. For at sikre en god implementering er det vigtigt, at områdelederne og afdelingsledelserne bliver orienteret direkte på et møde i de respektive kredse. Efterfølgende bliver notat med bilag sendt til områdeleder og afdelingsledelserne og deres LMU-arbejds miljøkoordinatorer.

PS-arbejds miljøkoordinatorer vil desuden invitere til et fællesmøde for LMU-arbejds miljøkoordinatorer, da de skal være tovholdere i forhold til at sikre, at redskabet bliver præsenteret i LMU-området. På mødet får deltagerne mulighed for at få afklaret evt. spørgsmål. Ved løbende spørgsmål kontaktes PS-arbejds miljøkoordinatorerne.

2. Formål med tiltagene: Sikre at der med fælles ansvar, støtte og samarbejde sker en forebyggelse af hændelser, hvor læring af hændelserne videndeles.

2.1 Målgruppe: Arbejds miljøgrupper i afdelinger og områder i Psykiatri og Social.

2.2 Prøvehandlingens bestemmelse og mål:

At man lokalt i funktions- og afdelingsledelserne og i PS-administrationen forpligter sig til at foretage systematiske og strukturerede analyser og opfølgning på alvorlige voldshændelser.

Erfaringer fra praksis evalueres efter 5 dybdegående analyser. Afdelinger og områders brug af analyseredskabet evalueres senest i januar 2018.

3. Monitorering og identifikation af VTC'er belastningsgrad 5 og voldsulykker:

Afdelinger og områder har ansvaret for at analysere deres arbejdsulykker og VTC-hændelser.

Afdelinger og områder forpligtes til at melde ind til PS-arbejds miljøkoordinatorer, i de tilfælde, hvor de vurderer, at PSL eller PS-administrationen bør informeres hurtigst muligt, fx ved en særlig alvorlig voldshændelse.

PS-arbejds miljøkoordinatorer vil hver 14. dag lave et udtræk på voldsulykker og VTC'er på belastningsgrad 5. PS-arbejds miljøkoordinatorerne gennemgår oversigten og tager kontakt til de områder eller afdelinger, som har en hændelse, som umiddelbart ser ud til at falde inden for kategorien VTC '5+' jf. afgrænsningen se afsnit 3.1. PS arbejds miljøkoordinatorerne tager, på baggrund af bilag 4, kontakt til LMU-arbejds miljøkoordinatoren i afdelingen eller området for at afklare, om der skal laves en dybdegående analyse af hændelsen se bilag 3.

I nedenstående tabel er lavet en matrix over 3 mulige fremgangsmåder, når det drejer sig om analyse af voldshændelser.

Tabel 1: Model over 3 mulige fremgangsmåder for analyse af voldshændelser

Fremgangsmåde	1) VTC: 1-4	2) VTC: 5 og voldsulykker	3) VTC: '5+', dermed de alvorligste voldsulykker og ekstraordinære hændelser.
Lokal opfølgning	Afdelinger og områders nuværende metode.	Afdelinger og områder skal sikre struktureret analyse af VTC 5'ere og voldsulykker med fravær. Analyseredskabet bilag 1 skal bruges, når hændelsen omhandler fysisk vold jf. afsnit 3.1 afgrænsning. Skriftlig handleplan bilag 2, sendes hver 3. måned til PS-arbejdsmiljøkoordinatorerne, når analyseredskabet er brugt på VTC 5'ere omhandlende fysisk vold.	Lokal deltagelse i dybdegående analyse faciliteret af centralt team. Metodenotat se bilag 3
Central opfølgning	Ingen central opfølgning fra PS-administrationen	PS arbejdsmiljøkoordinatorer følger op på afdelinger/områders skriftlige handleplan med tværgående analyser ift. opsamling og videndeling. Handleplanerne sendes til en funktionspostkasse for PS-arbejdsmiljøkoordinatorer. PS-arbejdsmiljøkoordinatorerne kan kontakte områder og afdelinger, hvis en VCT5'er umiddelbart vækker bekymring.	Centralt team faciliterer analyse af ulykken med en fælles metode, se bilag 3. Der er en central afrapportering til Psykiatri- og Socialledelsen med henblik på, at der kan følges op på driftsmøde med den konkrete afdeling/område. Der skal desuden være aggregerede analyser for at se mønstre på tværs. PS-arbejdsmiljøkoordinatorerne kan kontakte områder og afdelinger, hvis en VCT5'er umiddelbart vækker bekymring også selvom den ikke umiddelbart går ind under afgrænsningen VTC '5+'.

3.1 Afgrænsning:

Hvilke hændelser skal analyseres lokalt ved brug af analyseredskabet:

Analyseredskabet skal bruges ved de VTC'5'ere og voldsulykker, hvor én eller flere medarbejdere har været i fysisk fare, fx ved greb på/mod personen eller ved spark/hårde slag mod personen (bilag 1). Det er op til afdelinger og områder lokalt om de også vil bruge redskabet til andre hændelser.

Hvilke hændelser skal analyseres med central hjælp:

De alvorligste hændelser kaldet VTC '5+' og de alvorligste voldsulykker er dem, hvor én eller flere medarbejdere har været i alvorlig fare eller livsfare, fx ved kvæler-/halstag, kniv/våbenoverfald, ildspåsættelse af genstande/område nær personale, spark/hårde slag i ansigt/hoved (bilag 3).

Der forventes en central opfølgning mellem 10-15 gange årligt på de alvorligste hændelser kaldet '5+' hændelser i hele Psykiatri og Social. Der kan desuden være ekstraordinære hændelser, fx hændelser med mediebevågenhed som afdelinger og områder kan få hjælp til centralt fra.

4. Fremgangsmåder:

Når der analyseres på en alvorlig voldshændelse, skal der tages udgangspunkt i én af tre mulige fremgangsmåder jf. bestemmelserne i tabel 1. Se bilag 1 om analyseredskab og bilag 3 om metodebeskrivelse for dybdegående analyse ved central opfølgning.

Fremgangsmåde 1):

Det er frivilligt, om afdelinger og områder vælger at tage bruge analyseredskabet eller om der anvendes afdelingens eller områdets nuværende metode, når der er tale om en VTC 1-4.

Fremgangsmåde 2): lokal opfølgning

Analyseredskabet, 'uddybende analyse af alvorlige voldshændelser', bruges lokalt af arbejdsmiljøorganisationen i afdelinger og områder. Analyseredskab ses i bilag 1 og består af en række spørgsmål, som knytter sig til forhold før, under og efter en voldshændelse. Analyseredskabet fungerer som en rettesnor for at hjælpe arbejdsmiljøgruppen til, på en struktureret måde, at komme omkring flere aspekter og mulige årsagssammenhænge i forbindelse med hændelsen. Fremgangsmåden for brug af analyseredskabet står beskrevet øverst på bilaget. Handleplanerne sendes til en funktionspostkasse for PS-arbejdsmiljøkoordinatorer.

Fremgangsmåde 3): dybdegående analyse ved central opfølgning

Formålet med at lave dybdegående analyser er først og fremmest at skabe et forum til at lære af den hændelse, der har fundet sted. Samtidig bidrager analyserne til videndeling i og på tværs af afdelinger og områder. Der vil som regel være flere årsager til, at en hændelse kan ske. Ved på en detaljeret måde at kortlægge forløbet op til og under hændelsen, kan der drøftes årsager til, at hændelsen kunne opstå. Det er vigtigt at understrege, at analysen ikke forholder sig til, om der er begået fejl eller placerer skyld. Formålet er læring. Den dybdegående analyse skal hjælpe til at få belyst hvilke handlemuligheder, der kan være med til at forebygge lignende hændelser fremadrettet.

Se bilag 3 for nærmere beskrivelse af metoden for dybdegående analyser.

Som en del af prøvehandlingen efterstræbes det i første omgang, at analyserne skal foretages inden for 14 dage efter hændelsestidspunktet.

Bilag til notatet

Bilag 1 - Analyseredskab til brug ved analyse af alvorlige voldshændelser

Bilag 2 - Skabelon til handleplan

Bilag 3 - Methodenotat - dybdegående analyse

Bilag 4 - Talepapir/kontaktpapir